

Yargıçlar Kanununa ek 5017 sayılı Kanunun dördüncü maddesinin kaldırılmasına dair Kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/674)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 1506

17 . I . 1950

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

. Yargıçlar Kanununa ek 5017 sayılı Kanunun dördüncü maddesinin kaldırılmasına dair Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 12 . I . 1950 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

Ş. Günaltay

GEREKÇE

5017 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bugüne kadar geçen iki sene on aylık tatbikatın verdiği netice, merkez teşkilâtında bir göreve terfian tâyin edilenlerin yargıçlık ve savcılık mesleklerinden gelmiş sayılmıyacıklarını gösteren ve binaenaleyh bunlara ödenek verilmemesini sağlayan dördüncü maddenin kaldırılmasını gerekli kılmıştır.

Filhakika bu madde, meslekte temayüz etmiş güzide unsurların merkez teşkilâtında yargıç ödeneği almak suretiyle terfilerini ve hatta ödenekli ve müsait mahallerde çalışan zevatın merkez kadrosuna nakillerini hemen imkânsız bir hale getirmiş bulunmaktadır.

Meselâ Hâkimler Kanununun 73 ncü maddesi mucibince üçüncü sınıf yargıçlık ve savcılığın en az yedinci derecesinde yani 60 lira maaşta bir sene hizmet etmiş olanlardan 60 lira maaşlı üçüncü sınıf adalet müfettişliğine tâyin edilen bir yargıç veya savcının, bir sene hizmetten sonra 70 liraya terfii lâzım bir durum iktisap etmesi halinde, açık olan 70 lira kadro aylıklı ikinci sınıf müfettişliğe tâyini, zikredilen dördüncü madde hükmüne göre ödeneğinin kesilmesini intaç etmektedir. Aynı durum, ikinci sınıf müfettişin birinci sınıf müfettişliğe, birinci sınıf müfettişin başmüfettişliğe, başmüfettişin Teftiş Kurulu Başkanlığına, umum müdür muavininin başmuavinliğe, başmuavinin umum müdürlüğe ve nihayet bir umum müdür veya Teftiş Kurulu Başkanının Müşterahlığına tâyini halinde de vâkı olmaktadır.

Halbuki yukardan beri sayılan görevler idari kabiliyetle birlikte tecrübe ve mümareseyi de icap ettirmekte olduğu için bu yerlere tecrübeli unsurların getirilmesi zaruridir. Diğer taraftan geldiği mesleğe terfian dönme suretiyle ödenek alabilecek olan bir merkez teşkilâtı görevlisinin olduğu yerde ödenek almayarak terfi etmeyi tercih etmeyeceği de aşikârdır.

Bundan dolayı meslekte ikilik yaratan ve mesleğin yargıçlık ve savcılık kısmında ve hattâ raportörlük kısmında daha ragıp ve cazip bir vaziyet mevcut iken mesleğin büyük önem verilen ve adalet teşkilâtının muhtaç olduğu kudret ve kaynakları yerine getirmeye çalışan mümtaz zevatın bu durumdan faydalanmamaları büyük bir haksızlık teşkil edeceğinden bu durumun izalesi ve merkez teşkilâtının kuvvetli unsurlarla teçhizine imkân elde edilebilmesi için dördüncü maddenin kaldırılması gerekli görülmüş ve bu maksatla ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Adalet Komisyonu rapopru

T. B. M. M.
Adalet Komisyonu
Esas No. 1/674
Karar No. 28

19 . I . 1950

Yüksek Başkanlığa

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 12 . I . 1950 tarihli Toplantısında Yüksek Meclise sunulmasına karar verilen Yargıçlar Kanununa ek 5017 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin yürürlükten kaldırılması hakkındaki Kanun tasarısı Komisyonumuza havale edilmekle Adalet Bakanı hazır olduğu halde incelendi:

Bakandan alınan izahata ve kanun gerekçesinin mütalâasından edinilen neticeye göre, Kanun tasarısının; 5017 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bugüne kadar tatbikatın arzettiği durumun, merkez teşkilâtında bir görevden diğer bir göreve terfian tâyin edilenlerin yargıçlık ve savcılık mesleklerinden gelmiş oldukları halde bu gibilere ödenek verilmemesini âmîr bulunan 4 ncü maddesinin kaldırılmasını icabetirdiği mülâhazasıyla Yüksek Meclise sevkine lüzum görüldüğü anlaşılmıştır.

Alınan izahat ve okunan gerekçe ve dinlenen

mütalâalardan ve yapılan tartışmalardan sonra işbu Kanun tasarısının aynen kabulüne Komisyonumuzca karar verilmiştir.

Kamutayın yüce tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet Komisyonu Başkanı	Sözcü	
Konya	Ankara	
H. Karagülle	E. H. Ergun	
Kâtip		
Erzurum	Bahkesir	Denizli
Ş. İbrahimhakkıoğlu	O. N. Burcu	N. Küçüka .
Erzincan	İzmir	Kayseri
A. Fırat	E. Oran	R. Özsoy
Manisa	Manisa	
K. Coşkunoğlu	F. Uslu	
İmzada bulunmadı		
Mardin	Rize	
M. K. Boran	Dr. S. A. Dilemre	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Yargıçlar Kanununa ek 5017 sayılı Kanunun dördüncü maddesinin kaldırılmasına dair Kanun tasarısı

MADDE 1.—Yargıçlar Kanununa ek 5017 sayılı Kanunun dördüncü maddesi kaldırılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
Ş. Günaltay

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
N. Erim

Devlet Bakanı
C. S. Barlas

Adalet Bakanı
Fuad Sirmen

Millî Savunma Bakanı
H. Çakır

Dışişleri Bakanı
N. Sadak

Millî Eğitim Bakanı
T. Banguoğlu

Eko. ve Ticaret Bakanı

Gümrük ve Tekel Bakanı
Dr. F. Ş. Bürge

Ulaştırma Bakanı
Dr. Kemal Satır

İşletmeler Bakanı
M. Birsal

İçişleri Bakanı
E. Erişirgöl

Maliye Bakanı
İ. R. Aksal

Bayındırlık Bakanı
Ş. Adalan

Sa. ve So. Y. Bakanı
Dr. K. Bayizit

Tarım Bakanı
Cavid Oral

Çalışma Bakanı
Reşat Ş. Sırer